

ועדה מיוחדת לפי סעיף 47 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979

23.7.2017

לכבוד
חה"כ הרב יעקוב ליצמן
שר הבריאות

בענין:

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, ע"י ב"כ עוה"ד שרה שר-לב ולילך מהודר, מהלשכה
המשפטית של משרד הבריאות

הקובל

נגד

הנקבל:

ד"ר נתן שטיירמן, מורשה לריפוי שיניים ע"י באת כחו עוה"ד רנה שבולת

הנקבל

דין וחשבון לפי סעיף 48 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979

1. הקובלנה –

ביום 18.10.2015, הגיש ד"ר בועז לב, אשר כיהן אז כמשנה למנכ"ל משרד הבריאות, קובלנה כנגד הנקבל. בדיון בקובלנה, שקיימה הוועדה ביום 19.6.201, הודיעו הצדדים כי הגיעו לידי הסכם להסדר טיעון, ולוועדה הוגשו ההסכם האמור (להלן – **הסדר הטיעון**) וכן קובלנה מתוקנת הנושאת את תאריך הדיון האמור (להלן – **הקובלנה**). בקובלנה המתוקנת יוחסה לנקבל התנהגות שאינה הולמת מורשה לריפוי שיניים, כאמור בסעיף 145(1) לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979 (להלן – **הפקודה**).

2. הוועדה –

אנו הח"מ, מוננו על ידך, לפי הוראות סעיף 47 לפקודה, להיות ועדה שתדון בקובלנה, (להלן – **הוועדה**).

3. הרקע לקובלנה –

המלצה – ד"ר נתן שטיירמן

על העובדות שברקע הקובלנה למדה הוועדה מהטענות שפורטו בקובלנה, ומטענות הנקבל ובאת כחו, לרבות ממסכים שהוגשו מטעמו.

הנקבל היה הבעלים של שתי חברות: חברת "שן עולם בע"מ" שהפעילה מרפאת שיניים בתל-אביב (להלן – שן עולם ת"א), שם עבדו כ-5 רופאי שיניים וחברת "שן עולם נצרת", שהפעילה מרפאת שיניים בבית החולים הצרפתי בנצרת (להלן – שן עולם נצרת) שם עבדו כ-4 רופאי שיניים. לשתי המרפאות האמורות ייקרא להלן: **מרפאות שן עולם**.

מרפאות שן עולם נסגרו באחת, כאשר הנקבל עזב את ישראל, באופן פתאומי ביום 2.6.2015. מטופלים שהחלו בטיפולים שיקומיים מורכבים בשן עולם ת"א ובשן עולם נצרת, נותרו, בעקבות זאת, בלא אפשרות לסיים את הטיפול במרפאות האמורות.

4. הדיון בקובלה

הנקבל נעדר מישראל מחודש יוני 2015 ושב אליה רק במהלך שנת 2017. בסמוך לאחר מכן, ביום 19.6.2017, התקיים הדיון בקובלנה בנוכחות ב"כ הקובל, הנקבל ובאת כחו. כאמור לעיל, בפתח הדיון הודע לוועדה שהצדדים הגיעו לידי הסדר טיעון והוגשו הסדר הטיעון והקובלנה המתוקנת.

בהסדר הטיעון צויין שהנקבל (שאף הוא חתום על הסדר הטיעון), הודה במיוחס לו בקובלנה המתוקנת, והוסכם שהצדדים יבקשו מהוועדה להמליץ על התליית רשיונו של הנקבל, לעסוק בריפוי שיניים, לתקופה של ארבעה חודשים.

5. טענות הצדדים לעניין העונש המשמעי -

(א) טענות ב"כ הקובל -

(1) עוה"ד שר-לב עמדה על הרקע להסדר הטיעון והקובלנה המתוקנת. לדבריה הקובלנה המקורית הוגשה בעקבות כ-12 תלונות של אנשים שלטענתם פנו למרפאת "שן-עולם", שילמו עבור טיפול ובעקבות סגירת המרפאה לא זכו להשלים את הטיפול במרפאה. ברור עם המתלוננים העלה שחלקם לא מעוניין בהמשך הטיפול בתלונה, או שאינו מוכן לתת עדות במסגרת ההליך המשמעי. בהתחשב בכך ובעקבות שובו של הנקבל מחו"ל, הוסכם עם באת כח הנקבל, על הגשת הקובלנה המתוקנת, כאשר במקביל לכך התלונות הועברו להמשך בירור לגבי ההיבט המקצועי. הקובלנה המתוקנת מתייחסת לפיכך לכך שהנקבל שעזב את הארץ והביא לסגירה פתאומית של המרפאות, אף שמטופלים רבים שילמו עבור טיפולים שיקומיים נרחבים ללא אפשרות להמשיך בטיפול "בתאגיד" (הכוונה לחברות שהיו בבעלות הנקבל). עוה"ד שר-לב הוסיפה שעם סיום הבירור המקצועי יוחלט אם יש מקום להגיש קובלנה בהתייחס להיבטים טיפוליים.

(2) ב"כ הקובל טענה שהתליית רשיונו של הנקבל לעסוק בריפוי שיניים למשך ארבעה חודשים, עליה הסכימו הצדדים בהסדר הטיעון, ראויה בנסיבות העניין. זאת גם בהתחשב בכך שבמרפאות של החברה עבדו, במקביל לנקבל, רופאי שיניים נוספים ולפיכך למטופלים היתה אפשרות להמשיך בטיפול אצל אותם רופאים שהמשיכו לעבוד במרפאות אחרות, אם כי שהמשך הטיפול היה כרוך בתשלום נוסף. עוד ניתנה הדעת לעניין הענישה המשמעית, למצבו האישי של הנקבל, להודאתו ולנכונותו לקבל אחריות על מעשיו.

(ב) טענות הנקבל -

באת כחו של הנקבל טענה כדלקמן:

(1) החברות שבבעלות הנקבל נקלעו לחובות כבדים, עקב ניהול כספי כושל, מה גם ששן עולם נצרת נותרה ללא תוחלת כלכלית, לאחר שחלק מהרופאים שעבדו שם עזבו ומשכו אחריהם מטופלים ובדיעבד גם התברר שבאחד ממחשבי המרפאה הושתלה תוכנת ריגול שבעזרתה הוצא מידע עדכני, בזמן אמת, לגבי הצעות טיפול, לרבות תכניות טיפול ומחירים שהוצעו למטופלים פוטנציאליים.

בעזרת יועץ ניהולי/ארגוני הוכנה, בתחילת שנת 2015, תוכנית הבראה למרפאות שן עולם, שכללה קיצוץ משמעותי בהוצאות, מכירה של שן עולם נצרת, ותכנון של צרכי האשראי בשיתוף עם הבנקים. בעקבות זאת הועברה הפעילות של שן עולם ת"א לאתר זול יותר, הנקבל העביר לחברות סכום של 1.2 מיליוני ₪, שהתקבלו

ממכירת דירתו היחידה. מספר חודשים לאחר מכן, פנה הנקבל לבאת כוחו, שהכינה בעזרת היועץ תוכנית עסקית להמשך הפעלת החברות, שכללה הגשת בקשה להקפאת הליכים.

תוכנית ההבראה הופסקה באחת, משהנקבל עזב את ישראל, בחודש יוני 2015, בפתאומיות וללא הכנה מוקדמת. כך היה, לטענת הנקבל, משהוא נקלע לחרדה עקב איומים על חייו, מצד בנה של אישה שהיתה אמורה לקבל טיפול באחת המרפאות. בנה של המטופלת דלק אחרי הנקבל במכונית עם כלי נשק חם, הנקבל נתקף בחרדה, נסע לשדה התעופה וטס לרומניה, ללא הכנה ואף ללא מטען. מחשש לחייו, הנקבל לא שב לישראל אלא לאחרונה, ולפיכך גם נעדר מחתונת בנו.

(2) לא מדובר בנסיבות בהן מטופלים שילמו עבור טיפול שלא ניתן להם ולא בכדי גם לא נטען כך בקובלנה המתקנת. עניינה של הקובלנה בכך, שבעקבות סגירת המרפאות, לא היתה למטופלים, שהחלו בטיפול במרפאה, אפשרות להמשיך בטיפול במסגרת המרפאות של החברות שבבעלות הנקבל.

ב"כ הנקבל עמדה על כך, שמרפאות שן עולם ת"א ושן עולם נצרת, התמחו בטיפול שיקום פה בהרדמה מלאה, כאשר הטיפול העיקרי בוצע במהלך ביקור אחד במרפאה, אז בוצעו כ-70% מהטיפול הכולל ולאחריו נותרו רק טיפולים משלימים ומעקב. מאידך, התמורה עבור הטיפולים, לא שולמה במלואה בתחילת הטיפול, אלא בפריסה של תשלומים לתקופות שבין 18 ל-24 חודשים. לפיכך במרבית המקרים, כ-70% מהטיפול בוצע עוד קודם שהתמורה המלאה שולמה בפועל. זאת ועוד, לצורך ביצוע התשלומים הנדחים, המטופלים מסרו למרפאות המחאות שנועדו לפרעון במועד עתידי, או חיובים שנועדו לפרעון עתידי באמצעות כרטיסי אשראי ובעקבות סגירת המרפאות, המטופלים ביטלו את המחאות ואת הוראות החיוב העתידיות שניתנו באמצעות כרטיסי האשראי. יש לפיכך להניח שלפחות בחלק מהמקרים, אף התמורה, בעד חלק מהטיפול שכבר ניתן על ידי מרפאות שן עולם, לא שולמה.

עקב ביטול התשלומים הנדחים, ננקטו כנגד הנקבל וחברות שן עולם, הליכי הוצאה לפועל לגבי חובות בסדר גודל של כ-1.9 מיליוני ₪, על ידי חברות שנתנו לחברות שן עולם סכומי כסף, בתמורה להתחייבויות העתידיות שהמטופלים נטלו על עצמם באמצעות המחאות וכרטיסי אשראי.

(3) בהנתן שהן בשן עולם ת"א והן בשל עולם נצרת עבדו, בנוסף לנקבל, רופאי שיניים נוספים, מטופלים שהיו מעוניינים בכך יכלו לקבל טיפול המשך אצל הרופאים הנוספים, שהמשיכו לעבוד, לאחר סגירת המרפאות האמורות, במרפאות שיניים אחרות.

(4) אף לאחר שהנקבל עזב את ישראל, הוא פעל על מנת לסייע למטופלים להשלים את הטיפול.

לגבי מרפאת "שן עולם ת"א" - לבקשת הנקבל היועץ הניהולי/ארגוני, דאג לכך שהתיקים הרפואיים של המטופלים שטופלו במרפאת שן עולם ת"א, יגיעו לידיהם, ולבקשתו מרפאה בשם care שהחל לפעול במקום ששימש קודם לכן את מרפאת שן עולם ת"א, הציעה למטופלים לקבל את המשך הטיפול אצלם במחירים מוזלים. מידע על כך גם פורסם באתר אינטרנטי.

לגבי מרפאת "שן עולם נצרת" - בית החולים הצרפתי, שבחצרו פעלה המרפאה, סגר את המקום ולפיכך נחסמה הגישה הן לצידוד שהיה במרפאה והן לתיקים הרפואיים של המטופלים. עורך הדין שייצג את בית החולים, התנה את מסירת התיקים הרפואיים, בקבלת אישור שממשרד הבריאות, והתיקים הרפואיים נמסרו למטופלים, בסופו של דבר, רק לאחר קבלת האישור האמור, בתחילת שנת 2017.

(5) הנקבל יליד שנת 1954 הוא חולה סוכרת ובשנת 2014 הוא עבר שבץ מוחי. לנקבל שלושה ילדים, שאחד מהם למד ברומניה, כאשר הנקבל שהה שם.

הנקבל נותר הלכה למעשה ללא מקורות קיום, והוא והחברות שבבעלותו נותרו עם חובות בסדר גודל של כ-1.9 מיליוני ₪. ילדיו של הנקבל מימנו את צרכיו בזמן שהותו ברומניה והם אלה שתומכים בו גם כיום, שכן כל עוד ההליך המשמעותי תלוי ועומד נבצר ממנו לעבוד כשכיר במקצועו והוא עובד כיום כשומר תמורת שכר זעום.

במרכז של הקובלנה, סגירה פתאומית של שתי מרפאות שיניים: מרפאת שן עולם ת"א ושן עולם נצרת שהיתה ממוקמת בבית החולים הצרפתי בנצרת. שתי המרפאות נוהלו על ידי הנקבל באמצעות שתי חברות. במרפאת שן עולם ת"א, עבדו, בנוסף לנקבל, כ-5 רופאי שיניים ובמרפאת שן עולם נצרת, עבדו כ-4 רופאי שיניים. הסגירה הפתאומית של מרפאות שן עולם, הותירה שורה של מטופלים, שהחלו בטיפול שיניים, בלא אפשרות להמשיך ולסיים שם את הטיפול.

מרפאות שן עולם נסגרו באחת, משהנקבל עזב את ישראל, בחודש יוני 2015, בפתאומיות וללא הכנה מוקדמת. צעד זה גם קטע מהלכים לשיקום החברות שבבעלות הנקבל שנועדו לאפשר את המשך הפעילות של מרפאת שן עולם ת"א ומכירתה של מרפאת שן עולם נצרת, שמספר המטופלים בה פחת באופן ניכר, לאחר שחלק מרופאי השיניים שעבדו שם עזבו את המרפאה, ביום אחד, ומשכו אחריהם את המטופלים. מהלכי השיקום האמורים, שנעשו בהתאם לתוכנית של יועץ ניהולי/ארגוני, נדרשו לאחר שהנקבל והחברות שבניהולו נקלעו, עקב התנהלות עסקית שגויה, לחובות כבדים. המדובר בחובות בסדר גודל של כ-1.9 מיליון ₪, גם לאחר שהנקבל העביר לחברות שבבעלותו, את התמורה שקיבל עבור מכירה של דירתו היחידה.

הנקבל טוען שההחלטה לצאת את ישראל, בשנת 2015, התקבלה בפתאומיות מתוך חרדה לחייו, כאשר בן של מטופלת דלק אחרי ברכבו עם נשק חם ואיים על חייו. במהלך המרדף פנה הנקבל לשדה התעופה בן גוריון וטס לרומניה, שם התגורר אז אחד מבניו לצורך לימודיו. בשל החשש האמור הנקבל נותר ברומניה עד לאחרונה, והוא אף לא חזר על מנת ליטול חלק בחתונה של אחד מבניו.

לטענת הנקבל למטופלים שהחלו בטיפול במרפאות שן עולם, לא נגרם נזק כספי וחלק מהם אף לא שילם את מלוא התמורה עבור טיפול שכבר ניתן להם. לטענתו מרפאות שן עולם התמחו בטיפולי שיקום מורכבים, שעיקרם (כ-70%) בוצע במהלך טיפול אחד, בעוד שהתשלום עבור הטיפול הכולל ניתן בפריסה לתשלומים, באמצעות המחאות בנקאיות או חיובים של כרטיסי אשראי, שנועדו לפרעון בתאריכים מאוחרים יותר, שבוטלו ולא בוצעו בפועל בעקבות סגירת המרפאות.

לאחר שהנקבל עזב את ישראל, ננקטו צעדים, על ידי היועץ הניהולי/ארגוני שהכין את תוכנית השיקום עבור מרפאות שן עולם, על מנת לסייע למטופלים לקבל את התיקים הרפואיים שהיו במרפאות ולאפשר להם להמשיך בטיפול במחירים מוזלים. מרפאה בשם CARE שהתמקמה במקום שבו פעלה, קודם לכן, מרפאת שן עולם ת"א, מסרה את התיקים הרפואיים למטופלים והציעה להם את השלמת הטיפול במחירים מוזלים. גם למטופלים במרפאת שן עולם נצרת, הוצע טיפול במחירי עלות, אלא שמסירת התיקים הרפואיים לידיהם נתקלה בקשיים, הואיל והמרפאה נתפשה על ידי בית החולים והתיקים נמסרו בפועל לידי המטופלים רק בתחילת שנת 2017.

דא עקא, שגם אם בסופו של דבר המטופלים זכו לסיים את הטיפול במסגרות אחרות ואף אם כך היה בלא שנגרם להם נזק כספי, הסגירה הפתאומית של מרפאות שן עולם, הותירה מטופלים רבים, במבוכה וחרדה הן לגבי המשך הטיפול שנוקדו לו והן לגבי גורל התחייבויות הכספיות שנטלו על עצמם תמורת הטיפול, משנצבו בפני מרפאות סגורות. זאת ועוד, יש להניח שבמרבית המקרים, אם לא בכולם, המטופלים לא זכו לקבל את הטיפולים שנוקדו להם, אלא באיחור ובחלק מהמקרים לא התאפשר להם להמשיך בטיפול אצל הרופא שהחל בו.

הנקבל, שגרם לכל אלה, פגע בכבוד מקצוע רפואת השיניים ובאמון המטופלים בעוסקים ברפואת שיניים, אמון המהווה אבן יסוד הכרחית ביחסים שבין מטופל לבין רופא שיניים. נזכיר לעניין זה את שנאמר בפסק הדין בעניין יעקב דימנט¹ בעניינה של העבירה שבסעיף 41(1) לפקודת הרופאים, שעניינה התנהגות שאינה הולמת רופא, שהמקבילה לה מצויה שבסעיף 45(1) לפקודה. בעניין דימנט עמד בית המשפט על כך שממי שעוסק במקצועות הרפואה, נדרשת רמת התנהגות מיוחדת וקפדנית, כאשר התנאי הראשון לקבלת הרשיון

¹ ע"א 224/79 יעקב דימנט נ' שר הבריאות, פד"י לה(2), 424.

לעסוק ברפואה הוא, לפי הוראות סעיף 4 לפקודת הרופאים (שהמקביל לו בפקודה הוא סעיף 6), הוא היות מבקש הרשיון, אדם הגון.

אין חולק והנקבל גם מודה בכך שהתנהלותו אינה הולמת רופא שיניים מורשה.

לאור האמור לעיל ובהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנקבל, מצבו הכלכלי החמור והחובות הכבדים שהוא אמור להתמודד עמם, כמו גם מצבו הרפואי עליו עמדה באת כוחו, שאף תמכה את טענותיה בתיעוד רפואי, אנו סבורים כי הענישה המשמעתית שעליה הוסכם בהסדר הטיעון, דהיינו: הטליית רישיונו של הנקבל לעסוק ברפואת שיניים לתקופה של ארבעה חודשים, מצויה במתחם הסבירות.

בסיכום –

לאחר ששקלנו את כל האמור לעיל, המלצתנו הינה שרשיונו של הנקבל לעסוק ברפואת שיניים יותלה למשך ארבעה חודשים, כפי שהוסכם בהסדר הטיעון.

ד"ר תרצה רמון, יו"ר

עו"ד רותי הורן
נציגת היועץ המשפטי
לממשלה

ד"ר סמיון בביץ'
חבר הוועדה